

hondo-hondotik

Robert Jensen

(Texasko Unibertsitateko irakaslea, kazetari eta idazlea)

Jaiki, zutitu

Iragan astean, Porto Alegreko Munduko Gizarte Foroan, mundu osoko dozenaka lagunekin hitz egin nuen. Ikaragarri ikasi nuen beren herrietako justiziaren aldeko borrokez, baina handik jaso nuen ikasgairik garrantzitsuena nire herriari buruzkoa izan zen.

Gizarte Foroko kideek niri galdetzea espero nuena hauxe zen: «AEBetako gobernu zergatik ari da politika ekonomiko eta militar basati horiek aurrera eramaten?». Uste nuen AEBak zer ziren azal niezaizen nahi zutela. Baina ez zidaten halakorik eskatu, ongi ikusi bainuen aurretik ere bazekitela galdera horren erantzuna.

Foroko hitzaldi batean MSTko kide bati (Brasilgo Lurrik Gabekoen Mugimendua, egun munduko mugimendu sozialik handiena) entzuten aritu nintzaion. Esan zigun bere kide asko zorionekoak direla lehen hezkuntza mailara iristen badira: ugari dira alfabetatu gabeak. «Baina ez diet inperialismoari buruz ezer esan beharrik izan», esan zuen, «bai baitakite zer den; hori bizi baitute».

Porto Alegren galdetu zidatena gauza sinpleagoa izan zen: «Zer egiten ari dira AEBetako jende konprometitua —horien artean sartzen dut neure burua— AEBetako gobernuaren geratzeko, bereziki Irakeko gerra asmo zoro horretan?».

Kontzientzia dugun AEBetako herritarrek egoera arraroan gaude. Gure helburua, gure lana, gure mundu pribilegiatuko jendea hezte da, munduko gainerako herritarrek dakitena irakastea: AEBak inperioa dira, eta, historian zehar gertatu den moduan, inperioak mehatxu dira munduko bakerako eta justizia sozialerako. Inperio zintzorik ez dago.

Funtsezkoa da guk, AEBetako herritarrok, inperioan bizitzeagatik merezi gabeko pribilegio ikaragarriak ditugunok, galdera hau egitea: zer egiteko prest gaude gure gobernuaren geratzeko? Zer egiten ari gara piztiaren bihotzean bizi garenek animalia hau otzantzeko?

AEBak Iraken aurkako gerra hasteko prestatzen ari dira, ia mundu osoa kontra den arren. Saddam Husseinen erregimena oso basatia izango da, baina munduak badaki beldurgarriagoa dela eskuak libre dituen eta inork mugarik jartzen ez dion inperioa.

Gure arteko zinikoek diote argi dagoe-

Porto Alegreko Munduko Gizarte Foroko amaiera ekitaldia.

la Bushek eta bere mutilek gerra hau nahi dutela, eta gerra etorriko dela. Egia izan liteke, bai; etorkizuna ikusteko biderik ez dago. Baina badakit, etorri behar duena etorrita, helburu argi bat dugula: Inperioa lehen mailako herritarrek gara. Iraganen, inperioek subjektuak izan zituzten. Baina gu benetako herritarrek gara, adierazpen askatasunarekin eta politikan parte hartzeko eskubidearekin; ez dira eskubide perfektuak, baina benetakoak dira. Askatasun horiekin, ordea, erantzukizuna ere badator; berauek erabiltzea gure gobernuaren geratzeko, Ekialde Hurbilean AEBen boterea indartu eta bertoko petrolio ustiaketa estrategikoaren gaineko kontrola eskuratzearren truke errugabeak hil eta suntsituko dituen gerra geratzeko.

Gurea da aukera. Gure erantzukizunetik ihes egin dezakegu. Edo jaiki, hitz egin, elkartu, eta munduko herritarrekin bat egin dezakegu mugimenduetan, boteretsuei desafio egiteko, inperioari aurre egiteko.

Zuhurragoa dirudi aukera hori alboratzea, erantzukizunetik ihes egitea. Baina Porto Alegren irakasgai bat ikasi dut: munduko herritarrek ez dute AEBetako inperioa onartzen. Mundu guztian gero eta indar eta sostengu handiagoa duten eta botereari aurre egiten ari diren justizia sozialaren aldeko mugimenduak lanean ari dira. Haiek dira etorkizuna. Historia ez dago inperioaren ondoan.

Inperioaren alde jartzea beldurrari amore ematea da, iraganaren aldeko apustua egitea. Inperioari aurre egitea, berriz, itxaropenari eustea da, etorkizunaren aldeko apustua egitea. Inperioaren eta heriotzaren aldeko hautua egitea, edota erresistentziaren eta biziaren alde egitea da. Hau ez da liberalen eta kontserbadoreen edo errepublikanoen eta demokraten arteko hautua egitea; bi alderdiak egungo borrokaren okerreko aldean dira. Hau hautu garrantzitsuago eta funtsezkoagoa da.

Lan asko dago egiteko eta fronte askotan. Guk denok egin ditzakegun gauzeta-ko bat datorren otsailaren 15ean munduko herrialde guztietan AEBen gerrara as-

moen aurka egingo diren elkarretaratze-etara joatea da, bereziki gu, inperioa lehen mailako herritarrek. Ekimen horren inguruko zalantzarik baldin baduzue, 2001eko irailaren 11ko gertaera gogora ezazue. Egun hartan, ohar bat jaso genuen inperioak izan dezakeen itxuraz kanpotik eraitsiko balute, inperioak munduari entzungor egiten segitzen badio. Baina aukera bat dugu. Guk, inperioa lehen mailako herritarrok, inperioa barnetik eraisteko konpromisoa har dezakegu, bide baketsuekin eta indarkeriarik gabe, munduan zehar justiziaren alde ari direnekin elkartzunean.

Porto Alegreko irudi batekin amaitu nahi dut; Gizarte Foroaren amaierako jaialdiko irudi batekin. Munduko Gizarte Foroko antolatzaileek azken deklarazioa aditzera eman, eta oholtzan zutitu zirenean John Lennon *Imagine* abestiaren lehen notak irten ziren bozgoragailuetatik, bertan ginen 15.000 lagunok jaiki ginen, eskuetatik heldu ginen, musikarekin dantzatu genuen, eta estatutik gabeko munduaren alde, bakearen alde eta jabetzarik eta diru-goserik gabeko munduaren alde abestu genuen.

Abestia amaitu zenean, alboan nuen agure bati zuzendu nintzaion. Esan nion Estatu Batuetakoa nintzela, eta irrifarrak eta agurrak egin genizkiola elkarri amaiera ekitaldian zehar. Baina berak ez zuen ingelesez ongi egiten, eta nik, berriz, oso gutxi portugesez. Momentu hartan bostekoa luzatu nion, baina berak muzin egin zidan. Ordea, eskua luzatua niola, besarkada handi eta luze bat eman zidan. «*Peace*», esan zidan. «*Paz*», erantzun nion.

Estatubatuarrak gara, baina erresistentzia hautatzen badugu ez gara AEBetako inperioak. Eta inperioari aurre egiten badiogu, bat egin dezakegun mundu bat dago, gure zain dagoen mundu bat.

Beharbada, sinbolismo handiegia ematen ari natzaio besarkada bati. Baina une hartan, gizon harekin, besarkada hura Porto Alegren, niretzat inperiotik kanpoko bizitza baten promesa izan zen. Guk denok imajina genezakeen etorkizuna sentitzea izan zen. Erraza da, saiatzen bagara.

Erredakzioan itzulia

esaldiak

«Arma ikusketetan jarraitzeak ez du ezer aldatuko, Saddamek zinez kolaboratzeko asmorik erakusten ez badu»

INOCENCIO F. ARIAS

(Espainiako ordezkaria Nazio Batuetan)

«Musikarik egin gabe hutsa sentitzen naiz; eta lanean, berriz, inspiratua eta munduarekin lotua, eta hori oso zaila da niretzat»

NICK CAVE

(Musikaria)

«Arrakasta, garaipena, ez da helburua; arrakasta ondorioa da; ezin da esan 'irabazi egin behar da', nola irabaz daitekeen baizik»

RAYNALD DENOUEIX

(Realeko entrenatzailea)

«Mendeku egarria oso humanoa da, baina ez garamatza inora, bidegabekeria gehiago eragiten baitu»

ANDRES TAPIELLO

(Idazlea)